

IT – en spydspiss i moderniseringarbeidet

Serve ASA Juleseminar 2. desember 2004

*Statssekretær Eirik Lae Solberg
Moderniseringsdepartementet*

Jeg vil først få takke for invitasjonen ...

Jeg vil begynne dagens presentasjon med å orientere om de visjonene og hovedprinsippene som ligger til grunn for regjeringens moderniseringsarbeid, og den rollen jeg som Moderniseringsminister har i denne sammenheng. Deretter vil jeg komme inn på hva regjeringen ser som viktig i arbeidet med elektronisk forvaltning. Avslutningsvis vil jeg komme inn på hvorfor offentlig forvaltning må bli ledende i arbeidet med digitale inngangsporter og digital tjenesteproduksjon - og hvorfor dette arbeidet haster.

e-norge

Mål nås gjennom modernisering og IT

- Trygghet for morgendagens velferd
- En enklere hverdag
- Bedre og brukertilpassede tjenester

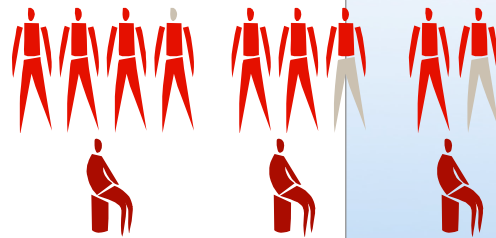
Målet er at innbyggere og næringsliv skal få en enklere og gladere hverdag.

Norge er et av verdens beste land å bo i. Vi har et velferdsnivå få kan konkurrere med. De økonomiske utsiktene er lysere enn på lenge. Vi har mye å glede oss over. Det er en viktig oppgave å bruke denne gode situasjonen best mulig, også med tanke på fremtiden.

Selv om vi i øyeblikket opplever at det går bra for Norge står vi overfor store utfordringer i nær fremtid. Oljeinntektene våre vil bli mindre. Veksten i arbeidsstyrken reduseres, og det blir stadig færre yrkesaktive bak hver alderspensjonist. Sysselsetting i offentlig sektor har betydning for tilgangen på kompetanse og arbeidskraft i næringslivet og dermed den økonomiske veksten. Andelen sysselsatte i offentlig sektor er høy i Norge sammenlignet med andre land. Det er en utfordring å sikre at offentlig sektor ikke legger beslag på en for stor andel av arbeidskraften. Løser vi ikke oppgavene i offentlig sektor med smartere løsninger enn i dag, er veksten i arbeidsstyrken knapt stor nok til å løse de nye oppgavene som utløses av at vi blir stadig flere eldre som trenger pleie og omsorg. Denne situasjonen kan illustreres på denne måten: *(se neste foil)*

Modernisering trygger – stillstand truer velferden

- Petroleumsinntektene flater ut og synker
- Pensjonsforpliktelsene øker
- Flere eldre – som lever lenger
- Kravstore innbyggere
- Nye livs- og arbeidsmønstre endrer behovene

e-norge

Fokusområder i IT-politikken

- Trygg og sikker autentisering / identifikasjon - eSignatur
- Virtuelt servicekontor - "Min side"
- Felles IT arkitektur
- Enklere og rimeligere tilgang til offentlige data
- Legge til rette for åpne standarder

The diagram consists of five colored triangles pointing towards a central grey circle. The triangles are: a green one at the top labeled 'Attraktivt innhold', an orange one at the top-right labeled 'En moderne offentlig sektor', a red one at the bottom-right labeled 'Gode rammebetingelser for eNorge', a purple one at the bottom-left labeled 'Tilgjengelighet og sikkerhet', and a blue one at the top-left labeled 'Kompetanse for endring'. The central grey circle contains the text: 'Verdiskaping i næringslivet', 'Effektivitet og kvalitet i offentlig sektor', and 'Deltakelse og identitet'.

Elektronisk forvaltning

Å sikre velferden for dagens og fremtidens innbyggere ser jeg på som en prioritert oppgave. Norge har ikke nok ressurser til å løse fremtidens oppgaver dersom vi ikke gjør noe med måten vi arbeider på. Dessverre er det slik at nytenkning og omstilling ofte blir møtt med skepsis og motvilje. Dette er en trend som må endres. Vi må arbeide for å utvikle en moderne offentlig sektor som sier mer ja og mindre nei. Offentlig sektor er ikke til for verken de ansatte eller politikerne, den er til for landets innbyggere og næringsliv.

	<h2 style="text-align: center;">Innføring av elektronisk signatur og ID</h2> <ul style="list-style-type: none"> • eSignatur som garanti for rettsikkerhet og gyldighet • Felles kravspesifikasjon for eID og eSign i offentlig sektor er utarbeidet og skal gi grunnlag for <ul style="list-style-type: none"> – Størst mulig grad av samtrafikk mellom aktuelle leverandører – Forenkle dagens infrastruktur for brukersteder – Nye offentlige og private elektroniske tjenester – Allmenn bruk av eID og eSignatur på tvers av aktørene i det norske markedet. 	
		

De nødvendige politiske beslutningene som må til for å knekke elektronisk signaturknuten er foretatt. Regjeringen har besluttet at det skal utarbeides en felles kravspesifikasjon for elektronisk ID og signatur (PKI) i offentlig sektor basert på arbeidet gjort i Altinn og andre prosjekter. Kravspesifikasjonen ble overrakt statsråden 19. november i år, og skal dekke behovet for elektronisk ID og signatur i forbindelse med: elektroniske tjenester for publikum og næringsliv, elektronisk innrapportering til det offentlige, elektronisk dokumentutveksling mellom offentlige virksomheter og elektronisk saksbehandling. Jeg er opptatt av å ivareta personvernet i dette arbeidet.

En løsning – Mange tilbydere

Mange offentlige etater tilbyr i dag tjenester på nett som krever at brukeren enten identifiserer seg, eller signerer på elektroniske skjema. Det benyttes mange ulike løsninger, slik som PIN-kodene som Skattedirektoratet sender ut med selvangivelsen, smartkort fra Norsk Tipping, og i det nasjonale helsenett tilbyr leger, sykehus, apoteker og andre som er med, elektroniske signaturer på smartkort.

Problemet er at det etter hvert blir veldig mange måter å løse sikkerheten på. Dette blir en særlig utfordring for oss vanlige brukere – hvordan skal vi forholde oss til alle disse IDer, passord og utstyr uten å miste oversikten – og dermed svekke sikkerheten?

Bankene har vært på nettet lengst av alle og skal samordne sine behov gjennom BankID. Bankene vil gi oss elektronisk legitimasjon basert på digital signatur. Så vidt jeg forstår har noen banker begynt utrulling. Iht. til bankene selv skal BankID kunne anvendes til mange flere formål enn kun å logge seg inn i en nettbank. Dette begynner å se lovende ut! Markedet kan tilby oss de teknologier og løsninger som det offentlige har behov for, og som også private tjenestetilbydere kan ha nytte av.

Min side: Morten Andreas Meyer
 Hjem | Min profil | Spør oss | Info | Logg ut

Personopplysninger:
 Fødselsnr: 201059 12345
 Navn: Morten Andreas Meyer
 Adresse: Mørkelvegen 17
 Postnr: 7340
 Poststed: Oppdal

Mine persondata er innhentet av:
 27.07 Creditinform AS
 17.06 Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Mitt arkiv:
 25.07 Endring i reguleringsplan for Hansmøyen hyttefelt. Avsender: Tynset kommune
 15.06 Skatteoppgjør 2004. Avsender: Oppdal likningskontor
 15.06 50% Plass i Natteslogen barnehage. Avsender: Oppdal kommune
 01.05 Søknad om barnehageplass. Avsender: Morten Andreas Meyer
 01.04 Nytt skattekort. Avsender: Oppdal likningskontor

Husk:
 Opptak til musikkskulen i Oppdal
 EU kontroll av VJ 34563 innen 04.10.2004
 Tid for å fornye passet utløpsdato: 14.11.2004

Kontaktinfo:
 Oppdal kommune
 Min fastlege: Jon Olsen (bytte) tlf. 12344567 e-post
 Spør legen om råd på nett
 Oppdal likningskontor
 Oppdal trygdekontor
 Oppdal trafikkstasjon
 Norge.no: tlf 800 30 300
 Nettpat SMS
 >> Flere kontaktsteder...

Snarveier:
 Mine kjøretøy
 Min skatteversikt
 Mine eiendommer

Min Side – virtuelt servicekontor

- Konseptualiseringsfase pågår
- Lansering 1. versjon i juli 2005 (statlige tjenester)
- Kommunale tjenester integreres fra januar 2006
- Kontinuerlig videreutvikling

Nettportalen ”Min side”

”Min side” skal være en felles nettportal for borgernes kontakt med det offentlige. Brukerne skal ikke sendes fra kontor til kontor, etat til etat, men få saken eller problemet sitt løst via nettportalen, uavhengig av hvilken offentlig etat som "eier" saken.

Første versjon av «Min side» skal være ferdig innen 01.07.2005. På nettportalen skal alle få tilgang til sin egen inngangsport som kan skreddersys for den enkeltes livssituasjon.

På sikt er det ønskelig at en gjennom portalen skal få tilgang til sin fastlege, status på barnehagesøknad eller byggesaken. Det skal også være mulig å motta resepter, førerkort, levere anmeldelse til politiet og bestille pass og visum. Andre tjenester vi ser for oss er å søke om dagpenger, opptak til skoler, plass på skolefritidsordningen og hjemmehjelp til gamle foreldre.

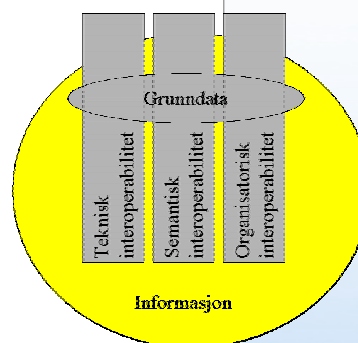
Min visjon om den digitale forvaltning er en prosess uten endelig dato for slutføring. Utvikling og utprøving må sees i et langsiktig perspektiv der kvalitet, service og sikkerhet er nøkkelbegrepene.

Jeg har presentert ”Min side”-konseptet ved flere anledninger. Entusiasmen for etablering av ”Min side” er stor hos folk flest. I en nylig gjennomført undersøkelse utført av TNS Gallup (blant internettbrukere) på vegne av MOD sier 95 prosent at de tror en slik personlig nettportal vil være positiv for vedkommendes kommunikasjon med det offentlige. 85 prosent mener at en slik portal vil føre til økt bruk av offentlige tjenester.

Felles arkitektur - samhandling

- Siloveggene skal rives
- Offentlige IT investeringer skal gi bedre avkastning
- Felles IT arkitektur i det offentlige
- Koordineringsorgan for eForvaltning etableres
 - Ledes av Moderniseringsministeren
 - Etatsledere fra 12 statlige etater samt kommunal sektor
- Tildelingsbrevene

Tilgang til offentlige data

- Stimulere til økt innovasjon – økt verdiskaping
- Offentlige data gir nye forretningsmuligheter
- Rapport på offentlig høring
- Utvikle ny politikk
- Enklere og rimeligere tilgang

	<p>Høykom - stor utløsende effekt og god geografisk spredning</p>	
	<p>Fyrtårn</p> <p>Alta distriktsmedisinske senter</p> <p>"Kinderegg" – 3 ting på én gang</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasientene slipper reise • Det offentlige sparer reisekostnader • Øker etterspørsel etter bredbånd 	

Gjennom HØYKOM gjør vi hverdagen enklere for folk flest og offentlig sektor mer effektiv. Tilskuddsordningen bidrar til at offentlige virksomheter etterspør og tar i bruk avansert høyhastighets informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Regjeringen foreslår at programmet for tilskudd til høyhastighetskommunikasjon (HØYKOM) videreføres i tre nye år. I statsbudsjettet for 2005 foreslås en bevilgning på 69 millioner kroner.

HØYKOM har valgt ut et titalls "fyrtårnsprosjekter" spesielt med tanke på å formidle erfaringer med overføringsverdi til andre miljøer. Disse prosjektene skal spre erfaringer og god praksis gjennom rapporter, brosjyrer, foredrag og fagartikler, slik at de kan være gode eksempler for andre.

Ett interessant eksempel er "Alta-modellen" innen distriktsmedisin. Her kan eksempelvis en pasient bli behandlet med dialyse på det lokale legesenteret, mens spesialisten sitter i Tromsø eller Bodø og kommuniserer via bredbånd til behandlende lege.

e-norge

Rettsikkerhet

Større innflytelse på egne forhold

- Bedre opplysningskvalitet
- Bedre informasjonssikkerhet
- Enklere rettsregler
- Lettere å orientere seg

Offentlig forvaltning som retter seg mot borgerne kan dels inn i tjenesteyting og myndighetsutøvelse. Tjenesteyting representerer bl.a. almen informasjon om offentlige goder som borgerne i gitte tilfelle har krav på. Dette forutsetter i mange tilfelle aktive borgere. Her kan selvbetjening via nett underlette borgerne.

Myndighetsutøvelse representeres ved vedtak som kan gripe inn i den enkelte borgers rettssfære. For å fatte riktige vedtak er det viktig at myndighetene til enhver tid har best mulig beslutningsgrunnlag. Samordnede data kan bidra til å etablere slike gode beslutningsgrunnlag.

I begge de ovennevnte forhold er det viktig å ta vare på rettssikkerheten. Jeg vil også si at rettssikkerhet for borgerne er mer enn personvern. Det er også medvirkning og påvirkning på egen situasjon. Det er altså viktig at borgerne får de rettigheter man har krav iht. gjeldene regelverk, selv om man automatiserer deler av beslutningsprosessen.

The image shows a presentation slide with a blue gradient background on the left and right sides. The main content is white. At the top right, there is a logo for 'e-norge' consisting of a circle with an 'e' inside, followed by the text 'norge'. Below the logo is a small black play button icon. The title 'Nye eNorge' is in a large, bold, black font. Below the title, the text 'Legges fram sommeren 2005' is in a smaller black font. Underneath that, the text 'Mulige innsatsområder:' is in a smaller black font. A bulleted list follows, containing eight items: IT-arkitektur, Gevinstrealisering med IT, Det offentlige som motor i IT-utviklingen, Innholdsproduksjon og prising av offentlige data, Kompetanseheving i kunnskapssamfunnet, IT-forskning, Modernisering av personvernet med vekt på trygghet og tillitt, and Bruk av åpne standarder.

Utvikling og anvendelse av IT er og vil bli et stadig viktigere virkemiddel for å øke vår produktivitet, konkurransevne og sikre verdiskaping og velferdsutvikling. De valg vi gjør i dag når det gjelder systematisk og målrettet satsing, utvikling og utnyttelse av IT, legger grunnlaget for den vekst og utvikling som vi skal leve av de neste 15-20 år.

Konsulentselskapet Rambøll Management har nylig gjennomført en evaluering av arbeidet med eNorge til nå. Evalueringen fremhever at eNorge har hatt betydning som en samlende felles arena for de ulike IT-initiativ, og at det vil være et reelt behov for en overordnet nasjonal IT-strategi også i fremtiden. Evalueringen peker også på en rekke forbedringsområder som bør analyseres nærmere i arbeidet med Nye eNorge. Dette gjelder bl.a. behovet for å se eNorge-initiativet sterkere i sammenheng med øvrige nasjonale politikkområder, f.eks moderniseringspolitikken, distriktspolitikken eller innovasjonspolitikken mv

Det er allerede igangsatt en rekke initiativ knyttet til modernisering av offentlig sektor. De viktigste er allerede nevnt; e-signatur, virtuelt servicetorg – ”Min Side”, felles IT-arkitektur for det offentlige, enklere flyt av data på tvers av sektorer.

			e-norge ▶
	<h2>På vei mot toppen</h2> <ul style="list-style-type: none">• Modne innbyggere og bedrifter• Godt utbygget infrastruktur• Samlet nasjonalt IT-ansvar• Klare fokusområder• Koordineringsorgan etableres		

Milepæler og fremdriftsplan – felles PKI i offentlig sektor

Forslag til sikkerhetsnivåer – ca 20.9.2004

Utkast til kravspesifikasjon - ca. 15.10.

Kvalitetssikring (eksternt) – 1.11- 5.11

Behandling samlet dokument 10.11.04

Leveranse til Koordineringsorganet for PKI/Meyer – 19.11.04

Frem til nyttår: vurderinger av ulike rammeavtale-modeller, tilrettelegging av konkurransegrunnlaget

Våren 2005: utlysninger, forberedelse av avtaler

Sommeren 2005: Inngåelse av avtaler

Avslutning:

Til slutt vil jeg takke for oppmerksomheten, og ønske dere lykke til videre med juleseminaret!